1851.

LEEUWARDER COURANT.

No. 86

DINGSDAG den 28 OCTOBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de setting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 24 October 1851, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,30.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 188,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . - 188,00.

Leeuwarden, den 25 October 1851.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*,

Brengt, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld en tot dat einde afgezonden zijn de 1ste suppletoire Patent-Kohieren over de dienst 1851/52, van de Gemeenten: *Franeker*, *Kollum*, *Berlicum*, *Dronrijp*, *Dockum*, *Lippenhuizen*, *Ferwerd*, *Marrum*, *Hallum*, *Blija*, *Deinum*, *Aujum*, *Beetgum*, *Nijkerk*, *Langezwaag*, *Dragten*, *Ureterp*, *Duurswolde*, *Beetsterzwaag*, *Gorredijk*, *Hindeloopen*, *Gaast*, *Balk*, *Workum*, *Oppenhuizen*, *Woudsend*, *Wommels*, *Warga*, *Roordahuizum*, *Rauwerd*, *Oosterend*, *Scharnegoutum*, *Ried*, *Hijum*, *Minnertsga*, *Huizum*, *Harlingen*, *Oostermeer*, *Jelsum*, *Tjalleberd*, *Knijpe*, *Terhorne*, *Oldeboorn*, *Akkrum*, *Heerenveen*, *Arum*, *Witmarsum*, *Tjerkwerd*, *Stavoren*, *Makkum*, *Koudum*, *Nijland*, *IJlst*, *Heeg*, *Grouw*, *Sneek*, *Leeuwarden*, *Lieve Vrouwen-Parochie*, *Surhuizum*, *Buitenpost*, *Kooten*, *Drogeham*, *Westergeest*, *Veenwouden*, *Sexbierum*, *Wirdum*, *Giekerk*, *Akkerwoude*, *Hardegarijp*, *Burum*, *Oosterwierum*, *Jorwerd*, *Oldeberkoop*, *Makkinga*, *Blesdijke*, *Noordwolde*, *Holwerd*, *Bergum*, *Bolsward*, *Birdaard*, *Baard*, *Nes*, *Nes* (*Ameland*), *Ee*, *Ballum*, *Schiermonnikoog*, *Ternaard*, *Sloten*, *Wolvega*, *Rottevalle*, *Oudega*, *Donkerbroek*, *Oosterwolde*, *Oldetrijne*, *St. Johannesga*, *Mildam*, *Joure*, *Nijehaske*, *Langweer*, *Lemmer*, *Oosterzee*, *St. Anna-Parochie* en *St. Jacobi-Parochie*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde Kohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich bij reclame, gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits zij, behoorlijk ingerigt, met bijvoeging van de vereischte bijlagen, binnen *drie* maanden na den dag van afkondiging der Kohieren, zij ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, in de divisie van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Den belanghebbenden wordt verder aangeraden op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij, bij overschrijding daarvan, door eigene schuld zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 27 October 1851.

De Commissaris des Konings,
VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 22 October.

De *Birkenhead* heeft depêches voor het Gouvernement, tot 12 September, van de Kaap de Goede Hoop overgebragt. Men zegt dat de gouverneur sir *H. Smith* dringend verzoekt dat hem onverwijld minstens tienduizend man troepen, tot bestrijding der Kaffers en oproerige Hottentotten, toegezonden worden, en wenscht de voldoening aan dat verzoek, naardien anders de Kaap-kolonie wel eens voor Engeland verloren zou kunnen gaan, hetwelk, behalve het verlies zelf, een zeer nadeelig voorbeeld aan de inlandsche bevolkingen der andere kolonien zou geven.

— De berigten uit Noord-Amerika tot 11 dezer behelzen weinig meer belangrijks dan dat op de kusten van Nova Scotia een hevige orkaan gewoed heeft, waardoor nagenoeg honderd visschers- en andere vaartuigen verongelukt en meer dan driehonderd menschen omgekomen zijn.

— Te Cincinnati in Noord-Amerika wordt een schip gebouwd dat 400 Engelsche voeten lang en 60 breed is, vierduizend menschen bevatten kan, van eene tooneelzaal, een circus en eene menagerie voorzien zal zijn, en bestemd is om gedurende den zomer tooneelvoorstellingen en andere vermakelijkheden aan de bewoners der verschillende steden op de Mississippi te gaan verschaffen.

PARIJS, den 23 October.

De onzekere toestand, welke door den ommekeer in de staatkunde van den President der republiek geboren is, blijft aanhouden. Niet alleen valt heden niets nopens de vorming van een nieuw kabinet te melden, maar men begint er zelfs ernstig aan te twijfelen, of er wel binnen kort een gevormd zal worden. Alles staat wederom op losse schroeven. Verschillende combinatien hebben schipbreuk geleden en men geeft zelfs de taak op, om eenige onderstelling te maken nopens diegenen, welke nog zouden kunnen in het leven worden geroepen. De *Constitutionnel* heeft wel is waar een gemakkelijk middel uitgedacht, om de mislukking van alle in het werk gestelde pogingen te verbloemen; het blad zegt namelijk gemagtigd te zijn, om te verklaren, dat al wat tot nu toe nopens de ministeriële crisis gemeld is, uit de lucht is gegrepen en dat nog geene enkele combinatie is beproefd. Dit blad ontkent de meest authentieke feiten met eene zekerheid, welke algemeen verbaast. Doch een ander Elyseesch dagblad, *de Patrie*, hetwelk beweert even goed als eerstgenoemd dagblad onderrigt te zijn, stelt zich ten taak om diens verzekeringen te logenstraffen, en zegt dat de verschillende ter sprake gebragte combinatien wel degelijk bestaan hebben, doch allen afgesprongen zijn.

Wat hiervan ook zij, zooveel is zeker, dat heden niets nieuws nopens het nieuwe kabinet bekend is, en dat men er zelfs weinig meer over sprak. De gewone organen van het Elysée, of liever sommige van die organen, want hier heerscht even als overal elders verdeeldheid, verzekeren intusschen, dat binnen twee dagen alles zal beslist zijn, en dat waarschijnlijk aanstaanden Zondag de namen van de nieuwe ministers in den *Moniteur* zullen verschijnen.

Overigens bekommert de hoofdstad zich weinig om de ministeriële crisis. Of de heer *Faucher* aan het bewind blijve of aftrede; of hij door den heer *Billault*, den heer *F. Barrot* of wie ook worde vervangen, zij schijnt er zich weinig om te bekreunen, en toont volstrekt geen ongeduld, om uit den bestaanden staat van spanning te geraken.

Wel is waar blijft men geloof hechten aan eene toenadering, welke zou steunen op eene aanneming door den President der republiek van belangrijke wijzigingen, die door de meerderheid der wetgevende vergadering in de wet van 31 Mei zouden worden gebragt, in plaats van eene algeheele afschaffing. Zoo veel is althans zeker, dat de heer *de Girardin* er geheel en al van afgezien schijnt te hebben, om zijne raadgevingen bij het Elysée ingang te doen vinden, hetgeen schijnt aan te duiden, dat de President der republiek begint te wankelen in zijn besluit nopens de algeheele intrekking der wet van 31 Mei.

— Frankrijk wil het nadrukken in België van Fransche boekwerken verhinderen en eischt dat dit zal verboden worden. De Belg. drukkers gezellen, door hunne meesters daartoe aangezet, hebben petitien ingezonden, om Frankrijks vordering in deze niet in te willigen. Dit is even als of dieven petitien inleveren, om vrij te mogen stelen.

— De Hertogin *van Angoulême* is den 20 dezer, na eene korte ongesteldheid, te [illegible]dorf overleden. Wij deelen de volgende korte biographische aanteeke[illegible] omtrent deze doorluchtige persoon mede:

[illegible] *Thérèse Charlotte*, dochter van Frankrijk, die reeds bij de geboorte [illegible] van *Madame Royale* ontving, werd den 19 December 1778 te Versail[illegible] uit het huwelijk van *Lodewijk XVI* met *Maria Antoinetta* van Oostenrijk, dochter van de groote *Maria Theresia*. De strenge en godsdienstige opvoeding, welke zij ontving, deed in haar die strenge beginselen ontkiemen, waaraan zij steeds getrouw bleef, en die haar scheen te moeten voorbereiden voor de vreeselijke slagen, welke het lot voor haar bestemde. Zij had nog geene 13 jaren bereikt, toen de noodlottige 10 Augustus 1792 aanbrak, waarop de troon haars vaders verbrijzeld werd en hare geheele familie de praal van Versailles tegen de treurige gevangenis van den Tempel verwisselde. Hare ouders verlieten dit akelig verblijf slechts om het schavot te beklimmen, en de ongelukkige prinses had achtervolgens haar vader, hare moeder, hare tante *Elisabeth* te betreuren, die men ellendig deed omkomen.

Eindelijk dacht Oostenrijk aan de kleindochter van *Maria Theresia*; er werd ter harer gunste onderhandeld en den 26 December 1795 had te Richen, bij Bazel, de uitwisseling plaats van de dochter van *Lodewijk XVI* tegen de conventionelen *Camus*, *Lamarque*, *Quinette* en *Bancal* en den oud-minister van oorlog *Beurnonville*, die *Dumouriez* vroeger aan *Clairfayt* had uitgeleverd. Op de muren der gevangenis van de prinses vond men de woorden geschreven. „*O God, vergeef hun, die mijne ouders deden sterven!*"

Te Weenen aangekomen, bleef zij er drie jaren, en leefde van de revenuën van een legaat, nagelaten door hare tante, de hertogin van Saksen Teschen. De Keizer bestemde haar tot gemalin van een der aartshertogen van Oostenrijk, op voorwaarden echter, dat zij als huwelijks goed regten zou aanbrengen op den Elzas en Lotharingen, welke men van Frankrijk wilde afscheiden. Dit huwelijk had geen voortgang; *Lodewijk XVIII* gevoelde dat het beneden zijne waardigheid was voor eene dochter van Koningen een koninklijk huwelijk af te bedelen, hij stelde aan Madame voor, om haar neef, den hertog *van Angoulême*, te huwen en deze vereeniging, welke zij zonder liefde, maar ook zonder tegenzin aanging, werd den 10 Junij 1799 te Milaan voltrokken.

Zij volgde *Lodewijk XVIII* in 1801 naar Warschau, en in 1806 naar Engeland. Bij de eerste restauratie (1814), in Frankrijk terug gekeerd, verliet zij het weder gedurende de 100 dagen en voor eene derde en laatste maal na de omwenteling in Julij 1830. Zij begaf zich toen met de leden van den ouderen tak der Bourbons naar Engeland. Doch vertrok nog in het zelfde jaar naar Praag en verliet Oostenrijk niet weder. In deze laatste ballingschap, gedurende welke zij in 1844 weduwe werd, wijdde zij zich aan de opvoeding van den graaf *van Chambord* en zijne zuster mademoiselle *de Rosny*, thans hertogin *van Parma*.

's GRAVENHAGE, den 24 October.

Bij koninklijk besluit van den 23 dezer, is benoemd tot lid van de Algemeene Rekenkamer, de heer *H. L. Fieves*, hoofdambtenaar bij de Algemeene Rekenkamer, met den personelen titel van referendaris.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de ingekomen geloofsbrieven van den heer *S. Blaupot ten Cate* in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren: *Poortman*, *van Doorn* en *Engelen*, die in eene volgende vergadering verslag zal uitbrengen.

Zijn ingekomen twee ontwerpen: 1°. tot amortisatie van schuld over 1851, ten bedrage van nog *f* 3,200,000, en 2°. in verband daarmede, een ontwerp tot regeling van het fonds, voortspruitende uit de koopprijzen der domeinen over dat zelfde jaar.

De beraadslagingen over het ontwerp, tot verhooging van de begrooting voor de landsdrukkerij over 1852 zijn bepaald op aanstaanden Woensdag.

Vervolgens heeft de minister van binnenlandsche zaken geantwoord op de bedenkingen en gevraagde inlichtingen, bij twee verslagen der Kamer onlangs uitgebragt, en wel: 1°. over een adres van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, naar aanleiding waarvan door de Kamer was gevraagd of spoedig een wets-ontwerp zou worden aangeboden, houdende bedreiging van straffen tegen de overtreding van keuren van waterschappen; de minister heeft deze voordragt zoodra mogelijk toegezegd, welke dan zal vergezeld zijn van een ander ontwerp, houdende maatregelen tegen besturen van waterschappen die onwillig of nalatig mogten zijn uitvoering aan de bestaande wetten te geven; 2°. aangaande het verslag der commissie, in wier handen was gesteld het rapport over het onderwijs over 1849, waarbij meer toelichting, meer bijzonderheden, vooral omtrent de inrigting en den toestand van hetzelve was gevraagd; de minister heeft de wijze van zamenstelling van zoodanige verslagen ontvouwd en te kennen gegeven dat over èèn jaar kwalijk een geheel overzigt van toestand en inrigting kan worden gegeven. Men moest dan ook bij de beoordeeling van een geleverd jaarverslag de voorwaarden en middelen niet miskennen, welke onder het bereik der Regering liggen.

De heeren *Groen* en *Gevers*, zoo ook de minister, hebben nog kortelijk het woord gevoerd, waarna de vergadering is gescheiden.

— In de laatste dagen hebben de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich druk bezig gehouden met het onderzoek van vele der aanhangige ontwerpen van wet. Zij zullen onafgebroken daarmede voortgaan. Ook de commissien van rapporteurs zijn ijverig werkzaam, zoo wel met de voordragten der begrooting, als met andere ontwerpen van wet. Het gevolg daarvan is, dat in de eerste dagen nog geene drukke openbare zittingen zullen worden gehouden. Vangt men eenmaal met de discussiën aan, dan zullen zij achtervolgens worden voortgezet. Naar men verzekert, moeten er ten aanzien van de onderscheidene hoofdstukken der staatsbegrooting, bij de commissie van rapporteurs nog al vele bedenkingen in het midden gebragt worden, minder echter wat de hoofdpunten, dan wel wat de bijzonderheden betreft. Over sommige uitgaven zijn belangrijke beraadslagingen te verwachten. Jl. Dingsdag, hebben de afdeelingen der Kamer, onder anderen overwogen het ontwerp van wet betreffende de Russische schuldvordering. Reeds vroeger, bij het eerste onderzoek, in de vorige zitting gehouden, was het oordeel der vergadering over dat voorstel niet zeer gunstig. De Regering heeft toen, gelijk bekend is, getracht de gevraagde bedenkingen te wederleggen. In de nieuwe zitting is het ontwerp op nieuw ter tafel gebragt. Het werd Dingsdag in de afdeelingen onderzocht. Naar men verneemt, zou het oordeel over dat wets-ontwerp, in de nieuwe zitting, zoo mogelijk, nog ongunstiger uitgevallen zijn dan in de vorige zitting. Zeker schijnt het, dat, naar het gehouden onderzoek in de afdeelingen te oordeelen, het niet te denken is, dat het ontwerp, zoo als het aangeboden en aanhangig is, de goedkeuring van de groote meerderheid der Kamer zal wegdragen.

— Uit den toelichtenden staat, gevoegd bij de begrooting voor het departement van binnenl. zaken voor 1852, blijkt, dat het gouvernement, in het belang der geschiedenis en oudheidkunde, er op bedacht is, om aan het archiefwezen in ons vaderland meer leven te geven. Bij de memorie van beantwoording, ter gelegenheid der voorgaande begrooting, heeft het reeds zijn voornemen kenbaar gemaakt, om een volledig overzigt omtrent den toestand der archieven hier te lande openbaar te maken. Het gouvernement wenscht een en ander van het rijks-archief te doen uitgaan en deze instelling met de provinciale en gemeente-archieven in naauwere betrekking te stellen. Hiertoe is evenwel vermeerdering van personeel bij het rijks-archief noodig.

Met het oog op de behoefte en op hetgeen in andere landen, bijv. in *Belgie*, plaats heeft, waar het vaste personeel der ambtenaren bij 's rijks-archieven *negen* beloopt, zou het gouvernement het getal van *drie*, bij ons archief geplaatst, met nog eenige vermeerderd hebben; maar, gebonden door de noodzakelijkheid, om, zoo veel mogelijk, ook hier spaarzaamheid te betrachten, heeft het gemeend zich aanvankelijk te moeten bepalen tot het tijdelijk aanstellen van een enkel beambte, op *f* 1000 's jaars, met het voornemen om aan den klerk, die thans *f* 500 geniet en wiens werkzaamheden zullen vermeerderen, eene verhooging van *f* 200 toe te kennen.

— Volgens bij het departement van marine ontvangen berigten, in de schab-

[illegible] *de [illegible]*, na den 12 Junij jl. van Batavia vertrokken te zijn, den 7 Augustus daaraanvolgende met schade in de Simonsbaai binnengeloopen en heeft, na herstelling dier schade, van daar op den 9 September de reis naar Nederland voortgezet; ook is het stoomschip *Merapi* den 17 Augustus jl. in voorschrevene baai aangekomen en den 1 September daaraanvolgende van daar vertrokken, ter voortzetting zijner reis naar Batavia. Op beide bodems was alles wel.

— Ter Alg. Rekenkamer is weder voor eene som van *f* 200,000 aan ingetrokken muntbiljetten van *f* 5 overgebragt; zoodat thans, voor een bedrag van *f* 29,772,860 aan muntbiljetten krachtens de wet van December 1845 uitgegeven, is ingetrokken.

Voorts is weder voor een bedrag van *f* 140,070 aan ingetrokken muntbiljetten van *f* 1000; *f* 500, *f* 100 en *f* 10 ter Alg. Rekenkamer overgebragt; zoodat thans; voor een bedrag van *f* 15,507,640 aan muntbiljetten, krachtens de wet van September 1849 uitgegeven, is ingetrokken.

— De algemeene synode der Nederlandsche hervormde Kerk heeft, in hare zitting van den 6 September dezes jaars, op een daartoe gedaan voorstel van de algemeene synodale commissie, na gehoord te hebben de consideratien der provinciale. kerkbest., besloten het vierde additionele artikel van het reglement op de algemeene weduwenbeurs te wijzigen in voege als volgt: »Geene weduwe »wordt ingeschreven voor pensioen, dan bij overlegging van het bewijs van in»schrijving van haren echtgenoot, of, bij gemis daarvan niet anders dan met »bijbetaling van *f* 20 (twintig gulden).'' Goedgekeurd bij koninklijk besluit van den 1 October ll. no. 42, en alzoo kracht van wet verkregen hebbende, zal het gewijzigd artikel, volgens synodale resolutie van 6 September ll., op den 1 Januarij 1852 in werking worden gebragt.

— Men schrijft uit Scheveningen: Na den 20 dezer zijn nog drie schuiten van de steurharing-visscherij met 136,000 stuks haring aangekomen en twee derzelve reeds voor de tweede maal, hetgeen als eene zeldzaamheid mag beschouwd worden, en waaruit moet worden afgeleid, dat de vangst zeer verschillend is, daar toch nog slechts 17 schuiten van de vloot, bestaande uit 63 vaartuigen, zijn aan geweest, en alzoo 7 minder dan verleden jaar op hetzelfde tijdstip, toen 59 vaartuigen ter steurharing-visscherij waren uitgerust. Laat zich de haring-visscherij niet te voordeelig aanzien, met de kant-visscherij is het allerongunstigst gelegen. Het heugt toch niemand, dat de pinken zoo weinig visch aanbragten als thans, nu het niet zelden gebeurt, dat zij, behalve met eenige weinige roggen, zonder eenige vangst hoegenaamd uit zee terug keeren. Men wijte het dus niet aan gebrek aan ijver bij onze visschers, dat de markt op den duur zoo slecht van visch voorzien is en dat de weinige, die er op gevonden wordt, meestal uit Noord-Holland wordt aangevoerd.

ROTTERDAM, den 21 October.

Met groot genoegen zien wij de twee eerste Afleveringen van een hoogst belangrijk werk in het licht verschijnen, dat, onder den titel: *Historische Atlas van Noord-Nederland, van de 16de eeuw tot op heden*, in eene sedert lang erkende behoefte voorzien zal, niet alleen voor geschiedvorschers en andere geleerden, en voor hen die zich aan het onderwijs en de vorming van onderwijzers wijden, maar ook voor alle beschaafde Nederlanders, welke in de kennis des Vaderlands en zijner lotgevallen belang stellen. De naam van onzen geachten, ijverigen en geleerden stadgenoot, mr. *G. Mees Az.*, voormalig hoogleeraar aan het athenæum te Deventer, strekte, bij het vernemen van zijn plan, reeds tot waarborg dat men hier geen oppervlakkigen maar een doorwrochten arbeid mogt te gemoet zien, en wat nu aanvankelijk ontvangen wordt zal die meening gewis nog versterken.

De eerste Aflevering behelst eene uitvoerige inleiding tot het werk, waarin eerst de behoefte wordt aangetoond aan eene toelichting onzer geschiedenis door eene reeks van naauwkeurige kaarten, op welke al de veranderingen, door de natuur, menschenarbeid of staatkunde te weeg gebragt, voor gesteld worden; daarna medegedeeld wat in andere landen op dit veld gedaan is, met eene korte beoordeeling van elk dier werken; vervolgens opgegeven wat in onze vaderlandsche letterkunde daaromtrent bestaat, en eindelijk het voornemen des schrijvers ontwikkeld. Dit nu is, in de eerste plaats een veertiental folio kaarten te leveren, tien van welke Noord-Nederland in verschillende tijdvakken, van de laatste tijden der Grafelijke Regering af tot na de scheiding van België moeten voorstellen, terwijl de overige aan de Overzeesche Bezittingen op het einde der 17de eeuw en in onzen leeftijd, aan het kerkelijk Nederland onzer dagen, en aan de verduidelijking van de statistiek der bevolking gewijd zullen zijn; met toevoeging van kleinere kaartjes op hetzelfde blad, op bijzondere gewigtige gebeurtenissen, de bezittingen van verschillende Vorstelijke Huizen, gewijzigde indeelingen of grensscheidingen enz. betrekkelijk. In de tweede plaats zullen al deze aanschouwelijke voorstellingen van een beredeneerd historisch en beschrijvend overzigt vergezeld gaan. — De Kaarten worden door elkander, naar mate zij gereed zijn, uitgegeven, om die daarna in volgorde bij elkander te voegen, en dan enkele daarvan op grooter schaal ter dienste van het onderwijs te doen vervaardigen. Zoo ontvangt men hier dan thans, in de tweede Aflevering, de zevende Kaart: *Noord-Nederland in* 1798. *De Bataafsche Republiek verdeeld in Departementen en Ringen*, terwijl kleinere kaartjes de ringverdeeling van Amsterdam afzonderlijk en de verdeeling des Lands in 94 districten aanschouwelijk maken, en de bijvoegde tekst ons, in onderhoudenden en kernachtigen stijl, geheel in dien woeligen tijd verplaatst, toen, gelijk over bijna alles, ook over de wijze van verdeeling der een en ondeelbare Republiek zoo groote verdeeldheid heerschte.

Gelijk de geheele typographische uitvoering uitgevers en drukker tot eer strekt, heeft ook de graveur der kaart, de heer *Heyse*, te 's Hage, getoond voor de hem opgedragen taak ten volle berekend te zijn. De kostbare en in allen opzigte moeijelijke onderneming is zonder voorafgaande inteekening beproefd. Wij twijfelen niet of het daardoor betoond vertrouwen zal niet beschaamd worden; want gewis zullen zeer vele beminnaars des Vaderlands, door zich dezen Atlas (de prijs van welken zeer matig berekend is) aan te schaffen, hunne boekerijen en veelzijdige kennis tevens met dezen, uit historisch en aardrijkskundig oogpunt beschouwd even gewigtigen arbeid verrijken.

LEYDEN, den 22 October.

In de Engelsche dagbladen vonden wij onlangs gewag gemaakt van de ontdekking, dat door den Engelschen scheikundige dr. *Cardner*, de Theîne (of het werkzame beginsel in de thee) ook in de bladeren van den koffijboom gevonden was, uit welke ook zeer goedkoope, doch voor den handel allezins deugdzame theesoort kon bereid worden, waarvan men zich door de van wege dien geleerde ingezonden monsters, te vinden op de Londensche tentoonstelling sub. no. 142, kl. III, genoegzaam konde overtuigen. De belangrijkheid der ontdekking moet elk een te meer in het oog springen, wanneer men slechts bedenkt, dat de grootste consumtie van de Chinesche thee zich juist tot de mindere en goedkoopere soorten bepaalt, en bijna geheel Europa en de Vereenigde Staten van Amerika daarvoor aan China bij voortduring cijnsbaar zijn geworden. Of echter deze ontdekking, waaruit voor de productie en den handel de gewigtigste uitkomsten kunnen voortspruiten, wel aan dien Engelschen geleerde toekomt, betwijfelen wij zeer, bij de herinnering dat wij reeds jaren geleden, uit koffijbladen bereide thee, die genoegzaam niet van de echte thee uit China te onderscheiden was, ten huize van prof. *C. L. Blume* alhier, gedronken hebben. De belangrijkheid der zaak, en de handhaving der Nederlandsche eer, spoorden ons aan om deswege bij onzen stadgenoot onderzoek te doen, waaruit ons overtuigend is gebleken, dat de eer dier ontdekking aan den hoogl. *C. L. Blume* toekomt, aan wien voormelde dr. *John Cardner* zich reeds in Augustus 1845, bij eigenhandig schrijven gewend had, met verzoek, om aangaande deze zaak nader onderrigt te worden, alsook met het voorstel om voor deze belangrijke uitvinding voor gemeenschappelijke rekening onverwijld patent te nemen.

En om de eer der prioriteit én om de belangrijkheid der zaak, zouden wij wenschen dat prof. *Blume* er toe besluiten konde, alle de tot dit belangrijk onderwerp betrekkelijk bescheiden, door den druk bekend te doen worden.

LEEUWARDEN, den 27 October.

Wij vernemen dat met 1 November e. k. door de Directie van het Postkantoor te dezer stede, door middel van eenen rijksbode, eene dagelijksche geregelde briefwisseling, zal worden geopend met de dorpen: Weidum, Jorwerd, Baard en Oosterlittens; zullende de brieven voor de dorpen: Jellum, Beers, Bijlaard, Boxum, Mantgum, Schillaard, Britswerd, Wieuwerd, Winsum, Huins en Lijons, met deze gelegenheid verzonden, te Weidum en Oosterlittens aan aldaar op te rigten bestelhuizen afgegeven en van daar tegen betaling van 2½ cent voor ieder half uur afstand, aan de geadresseerden worden besteld.

Vertrek: van Leeuwarden ten 7 ure des morgens; van [illegible] des namiddags. — Aankomst: te Oosterlittens ten 11 ure des [illegible] Leeuwarden ten 5 ure des namiddags.

— Bij de eergisteren te Dokkum plaats gehad hebbende opening [illegible] briefjes tot benoeming van een lid der Provinciale Staten van Friesland [illegible] van den heer *B. P. Plantenga*, welke voor die betrekking heeft [illegible] gebleken, dat er waren ingekomen 360 stembriefjes; een briefje [illegible] bureau van stemopneming van onwaarde verklaard, als bevattende [illegible] iemand, die reeds lid dier Staten was. Er bleven alzoo 359 geldige [illegible] Van dezen waren uitgebragt op de heeren: mr. *A. J. Romein* 112, mr. [illegible] *Slooten* 73, mr. *A. T. R. Sixma* baron *van Heemstra* 68 en mr. *J. J.* [illegible] 64 stemmen; de overigen waren op onderscheidene personen verdeeld. [illegible] dus eene herstemming moeten plaats hebben tusschen de heeren mr. *A. J.* [illegible] en mr. *A. van Slooten*, waarvan de dag nader door Heeren Ged. Staten [illegible] bepaald.

— Dezer dagen zijn door de respective Gemeente-Raden tot wethouders [illegible] volgende Gemeenten benoemd:

IJLST, de heeren: *J. W. Oppedijk* en *G. ten Cate.*
FERWERDERADEEL, de heeren: *J. J. Stienstra* en *A. Kupers.*
DANTUMADEEL, de heeren: *R. van der Woude* en *E. T. Annema* [illegible]
TIETJERKSTERADEEL, de heeren: *A. Alma* en *H Haisma.*
WONSERADEEL, de heeren: *B. S. IJetsinge* en *J. Kingma* (tot [illegible] den heer *J. Binkes*).
OPSTERLAND, de heeren: jhr. *J. A. Lijcklama à Nijeholt* en *J. G. de* [illegible]

— Zijne Majesteit heeft goedgevonden, bij besluit van den 23 dezer, [illegible] op hun verzoek eervol ontslag te verleenen aan:

den heer mr. *F. J. J.* baron *van Heemstra*, als burgemeester (grietman) [illegible] gemeente Rauwerderhem, in te gaan met den dag, waarop zijn opvolger in [illegible] tie zal treden, en

den heer *O. B. Oeberius*, als secretaris der gemeente het Bildt.

— Z. M. heeft bij onderscheidene besluiten van den 17 dezer, goedgevonden [illegible] 1°. eene wijziging te maken in de zamenstelling van den plaatselijken staf [illegible] de daarbij weder plaatselijke commandanten van de 3de klasse ingesteld [illegible] der anderen bepaald, dat de plaats-majoors voortaan de benaming zullen [illegible] ren van *plaatselijk-adjudant*.

2°. Op grond van langdurige dienst, krachtens de artikelen 42 § 2a, [illegible] en 14 der wetten van 28 Augustus 1851, op pensioen te stellen: de kols. [illegible] *Wagener*, plaats-comm. 1ste kl. te Amsterdam; *P. R. Boelen*, plaats-comm. 1ste kl. te Bergen op Zoom; *J. Voigt*, plaats-comm. 2de kl. te 's Bosch; *W. van der Hoop*, plaats comm. 2de kl. te Venlo; den majoor *A. C. van* [illegible] *Groeneveld*, plaatsmajoor 1ste kl. te Bath; de kapiteins: *G. J. Hoffman van Hove*, plaatsmajoor 2de kl. te Willemstad; *J. Scheepens*, plaatsmajoor 3de kl. te 's Bosch; *J. W. Bruggeman*, plaatsmajoor 3de kl. te Breda, en de 1ste luits. *C. J. Tomei*, plaatsmajoor 2de kl. aan den Helder, en *H. Grus*, plaatsmajoor 3de kl. te Vlissingen;

3°. te benoemen (onder anderen): tot plaats-commandant 1ste kl. te Amsterdam, den koll. *J. J. G. G. D. Herr*, thans te Nijmegen; tot koll. en plaats-comm. 2de kl. te Utrecht, den luit.koll. *W. C. H. Meyners*, van het 4de reg. inf.; tot kapitein en plaats-adjudant 1ste kl. te Utrecht den kapitein *A. W. Voltelen*, thans van de 3de kl.; te Rotterdam den kapit. *A. van Hooydonk*, thans van de 3de kl.; — tot kapitein plaats-adj. 2de kl. aan den Helder, den kapt. *J. H. R. van Stuwe*, thans plaats-maj. 3de kl. te Coevorden.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 21 dezer, zijn, met ingang van den eersten dezer, bevorderd: tot kapitein-luit., de luit. 1ste kl. *H. Wipff*; — tot luits. ter zee van de 1ste kl., de luits. ter zee van de 2de kl.; *J. A. H. Schreuder* en *J. G. de Man*; tot luits ter zee 2de kl., de adelborsten 1ste kl., *F. J. G. van Thiel* en *A. Jarman*; — tot 1ste luits. bij het corps mariniers, de 2de luits. *R. J. Gaerthé* en *J. H. Stengel*; en met den 1 November aanstaande benoemd tot 2de luits. bij het voorschreven corps, de sergeanten bij hetzelve: *S. A. Roos* en *J. A. IJ. van Es.*

Bij Z. M. besluit van denzelfden datum, zijn de kapitein-luit. ter zee *P. Bruining* en de 1ste luit. bij het corps mariniers *F. A. Bovy*, met toekenning van pensioen eervol afgevoerd uit de corpsen, waartoe zij behooren, met dankbetuiging aan den eersten voor zijne veelvuldige aan den lande bewezene goede diensten.

— De minister van finantien heeft bekend gemaakt; dat, ten gevolge der uitbreiding van de paketbootdienst tusschen Engeland en Noord-Amerika, de gelegenheid is geopend om door middel van die paketbooten ook gedurende de wintermaanden *wekelijks* brieven uit de Nederlanden naar de Vereenigde Staten en naar de Britsche bezittingen in Noord-Amerika over Engeland te verzenden.

— De minister van binnenl. zaken heeft, in afwijking van de voorschriften van een zijners voorgangers, in eene circulaire aan de commissarissen des Konings in de provincien, als zijne meening te kennen gegeven, dat kantoorbedienden, klerken en ambtenaren niet wettiglijk tot de inschrijving voor de schutterij zijn te verpligten in eene andere gemeente, dan waar zij overeenkomstig de bepalingen van art. 74 en volgende van het burgerlijk wetboek, geacht moeten worden hunne woonplaats te hebben.

— Bij resolutie van den 20 dezer is door het departement van binnenlandsche zaken, krachtens art 6 van 's Konings besluit van 31 Julij 1841 (*Staatsbl.* no. 26), ingetrokken de vergunning, die den 23 Januarij 1851, aan de heeren gebroeders *van Hasselt*, te Kampen, tot weder-opzeggens toe was verleend, om met hunne geregelde tusschen Kampen en Hull varende stoomboot, op de heen- en terugreis, het Nieuwe-Diep aan te doen tot vervoer van passagiers en goederen tusschen Kampen en het Nieuwe-Diep.

— Van regeringswege is verzonden, om aan de belanghebbende Kamers van koophandel en fabrieken te worden medegedeeld, een verslag van de Kamer van handel en nijverheid te Weenen aan het departement voor die aangelegenheden en voor de openbare werken, over den toestand van handel en nijverheid in Oostenrijk, gedurende het jaar 1850.

— Volgens een daartoe gesteld onderzoek; is het gebleken, dat de verbouw van meekrap in Zeeland jaarlijks gemiddeld met 1000 vaten achteruit gaat en daarentegen in Frankrijk jaarlijks met 8451 vaten toeneemt; terwijl 1000 vaten op bijna *f* 200,000 productie-kosten worden opgegeven, waarvan verre weg het grootste gedeelte aan arbeidsloon wordt uitbetaald, zonder dat de kosten van cultuur van andere gewassen, die in de plaats der meekrap worden verbouwd, daartegen eenigermate kunnen opwegen; dit bedenkende, zal men zich een flaauw denkbeeld kunnen vormen, hoe de welvaart van Zeeland in een naauw verband staat, met de invoering eener verbeterde meekrap-bereiding, waardoor de concurrentie met de Franschen kan worden volgehouden.

— De *Tijd*, *N.-Holl. Ct.*, meent te weten, dat het door onderscheidene dagbladen en ook door ons medegedeelde berigt der kerkelijke organisatie van de katholijken in Nederland, geheel onjuist is. De *Tijd* betreurt zulks te meer, daar zoodanige regeling zoowel in het belang van den staat als in het belang van de katholieken wenschelijk is.

— In de *Rotterdamsche Courant* worden omtrent dr. *Gützlaff* nog de navolgende bijzonderheden medegedeeld:

Gedurende ruim veertien dagen leed *Gützlaff* aan rheumatische jicht, die inzonderheid de nieren aandeed en algemeene waterzucht ten gevolge had, aan welke hij den 9 Augustus, te Victoria op Hong-Kong, in den ouderdom van 48 jaren, bezweek. Zijne begravenis werd door den gouverneur en den heer mr. *D. Jardine* als eerste rouwdragers, verder door den luitenant-Gouverneur, den secretaris van het gezantschap, den kolonialen secretaris en al de voornaamste ambtenaren, in zoo ver ziekte hen niet belette, bijgewoond. Na den afloop der Engelsche dienst hield de eerw. *Genaehr*, van het Rijnsche Zendelinggenootschap, eene toespraak tot de talrijk aanwezige Chinezen, waarna de [illegible] eindigde met een beurtzang, door Chinesche jongelieden uitgevoerd, welke sedert eenigen tijd onderwijs van dien zendeling ontvangen.

In zijne boven vermelde leerrede zegt dr. *Moncrieff* onderanderen hoe hij geroepen was *Gützlaff* in zijne ziekte bij te staan. Bij het eerste bezoek scheen nog weinig gevaar te bestaan, althans de lijder zelf voorzag het niet, maar beklaagde zich alleen dat zijne ongesteldheid hem de tijdelijke voortzetting van zijne taak belette. Toen hem later het gevaarlijke van zijnen toestand [illegible] der het oog gebragt werd en men hem vroeg of hij eenigen wensch [illegible] antwoordde hij: »Ja, ik heb éénen wensch, te sterven en met Christus te [illegible] terwijl hij zijne bedienden van de voortreffelijkheid des geloofs dat hij [illegible] leed trachtte te overtuigen. Ook in minder heldere oogenblikken sprak [illegible] de verschillende talen welke hem eigen waren, van niets anders dan [illegible]

[illegible], of rigtte zich in het geheel tot den Zaligmaker. Als dr. *Moncrieff* hem vroeg wat hij wilde dat voor de hem inzonderheid toevertrouwde kudde gedaan werd, was zijn antwoord: »Ik heb hen den Heer des wijngaards aanbevolen, en gebeden dat Hij hen zijnen Zoon ten erfdeel geve." Daarna sprak hij over het groote werk dat in China nog verrigt moet worden, en zulks in het vast vertrouwen dat het eenmaal geheel zal slagen. Niet lang voor zijn verscheiden gebruikte hij de teekenen des H. Avondmaals, tot groote stichting der aanwezigen, en seide, met stemverheffing, den geestelijke de woorden na: »Voor mij gebroken, voor mij vergoten." Toen men hem voor het laatst te bed bragt waren zijne woorden: »In uwe handen beveel ik mijnen geest, gij hebt mij verlost." Zijne echtgenoot herinnerde hem de Apostolische lofverheffing: »Gedankt zij God die ons de overwinning gegeven heeft," waarop hij met bijna stervende lippen, het woord »overwinning" herhaalde. Kort daarna zeide hij: »het is afgedaan," en blies de laatste adem uit.

Dr. *Moncrieff* zegt, niet opgetreden te zijn om eene lofrede op *Gützlaff* te houden. Echter mogt hij niet nalaten te doen uitkomen hoe deze steeds met ongeloofelijke ijver gearbeid heeft, en dagelijks drie verschillende klassen van Chineesche bekeerlingen onderwees, behalve de prediking buitenshuis, en zulks na de drukke werkzaamheden zijner officiële betrekking, zonder eenige andere vergelding dan de bewustheid van een goed werk te doen. Voorts wordt gezegd dat *Gützlaff* groote persoonlijke opofferingen voor zijne lievelingszaak gedaan heeft, en het plan had gevormd om eerlang alle wereldlijke betrekkingen te laten varen, om zich en het zijne geheel aan zijne zending te wijden.

— De *Gazeta* van den 18 dezer deelt het reglement mede ter uitvoering der wet van 1 Augustus ll., betreffende de Spaansche schuld. Daarin wordt onder anderen bepaald, dat de conversien, welke thans plaats hebben overeenkomstig de wetgeving voor de publicatie van 1 Augustus vigerende, in de bureaux zullen moeten afgeloopen zijn binnen dertig dagen na de afkondiging van het reglement; dat de conversie van de geheele binnenlandsche schuld uitsluitend te Madrid zal geschieden; dat de conversie der buitenlandsche schuld zal geschieden door de finantiële commissiën van Spanje, te Londen, Parijs en Amsterdam, onder de bevelen der algemeene directie, volgens de wijze en binnen den tijd bij dit reglement vastgesteld; de belanghebbenden zullen ook hunne schuldvorderingen te Madrid kunnen aanbieden, indien zij wenschen die te verwisselen tegen equivalente stukken der binnenlandsche schuld.

De tijd der conversie en de wijze waarop zij geschieden moet zal te bekwamer tijd in de officiële dagbladen van Madrid en de provincien worden bekend gemaakt, en voor zooveel de buitenlandsche schuld betreft, ook in de voornaamste dagbladen van Londen, Parijs en Amsterdam. De betaling der intressen van de stukken aan toonder van de geconsolideerde en uitgestelde binnenlandsche schuld, zal alleen te Madrid geschieden; de intressen der inschrijvingen op naam zullen te Madrid en in de hoofdplaatsen der provincien, en voor het tegenwoordige ook te Londen en Parijs betaald worden, volgens het verlangde domicilie; die betaling zal te Londen en Parijs plaats hebben door middel van wissels op de bureaux der schuld. In de provincien zullen zij door de agentschappen van de schatkist worden uitbetaald.

215de STAATS-LOTERIJ.

Vierde klasse.

1ste Trekk.	Nos. 19871 en 9745, ieder een prijs van *f* 1000. No. 8680, een prijs van *f* 25,000. No. 5873, een prijs van *f* 1250.
2de »	Nos. 14513, 6803, 5280, 14268, 599, ieder een prijs van *f* 1000. No. 1880, een prijs van *f* 2500.
3de »	No. 13366, een prijs van *f* 5000. Nos. 16032, 1924 en 15278, ieder een prijs van *f* 1000. No. 16455, een prijs van *f* 1250.
4de »	Geene.

LEEUWARDEN, den 25 October.

Het Roomsch Kath. Weeshuis te dezer stede, in het jaar 1786 door liefdegaven van roomschen en on-roomschen opgerigt, verkeerde sedert 1 Julij 1846 in zorgvolle omstandigheden, door het feitelijk beletten van het doen der morgencollecten in de R. C. Kerken alhier, hoezeer die collecten aan dat gesticht bij overeenkomst van 6 April 1830 waren gewaarborgd. Vele en belangrijk waren de zorgen, die van genoemd tijdstip de administratie bemoeijelijkten, en die gezegd kunnen worden thans ten toppunt gestegen te zijn. In dezen benarden toestand werd echter dezer dagen eene opbeurende leniging geschonken, door Heeren Regenten van het St. Antonij Gasthuis alhier, die op eene even liefderijke als heusche wijze in den dringenden nood te gemoet kwamen, door aan meergenoemd Weeshuis, de hoogst aanzienlijke gift van *f* 1000 te verstrekken. Eere en dank zij hun toegebragt, die op zoo onbekrompene als oordeelkundige wijze in de behoefte van hulpelooze weezen voorzien. †

DEPARTEMENTS-BEWAARSCHOOL.

Ouders en Voogden worden herinnerd, dat het volgende vierendeelsjaar met 1° November e. k. ingaat, en dat er dagelijks, aan het Schoolgebouw op de Tuinen, gelegenheid bestaat tot aangifte van Kinderen, die men op dezelve verlangt te plaatsen.

In de voorwaarden van deelneming is deze verandering gemaakt, dat voortaan ook kinderen kunnen worden aangenomen alléén voor de voormiddag-uren, en wel tegen *f* 2,50 in het vierendeelsjaars; wordende het schoolgeld naar *f* 3 berekend voor den geheelen dag.

EUPHONIA-CRESCENDO.

HH., welke nog als Leden van genoemde Vereeniging wenschen te worden voorgedragen, worden verzocht zich ten spoedigsten daartoe te willen aanmelden bij den Ondergeteekende Mr. J. ALBARDA Cz., *Secretaris.*

*** Vijftig jarige huwelijksvereeniging van:

Gorredijk, den 18 October 1851. HANS ALLES DE BOER, en ANTJE TJIBBES VAN HOUTEN.

Terwispel, den 18 October 1851. JAN TJIBBES VAN HOUTEN, en POPKJE WIJBES BROUWER.

*** Getrouwd:

Harlingen, den 19 October 1851. AGE HENDRIKUS DE BOER, en JOHANNA CATHARINA VAN GHERT.

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

Leeuwarden, den 22 October 1851. H. H. S. à S. LEMKE, en T. ANDREÆ.

Eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd:

Harlingen, den 25 October 1851. K. WIARDA, en A. ALTA.

Algemeene kennisgeving.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON A. JONGBLOED — HOUWINK.

Sneek, den 15 October 1851.

Eenige kennisgeving.

JOURE, den 20 October 1851. Heden beviel van eenen ZOON HILTJE S. PEKEMA, geliefde Echtgenoote van

J. I. KELLER.

HARLINGEN, den 21 October 1851. Bevallen van een' ZOON I. HOUTSMA — PARTA.

Eenige kennisgeving.

KIMSWERD, den 21 October 1851. Heden werd ons een' ZOON geboren.

G. MURRAIJ BAKKER.

A. MURRAIJ BAKKER, — RIJPMA.

Eenigste kennisgeving.

*** Heden beviel ontijdig van een' dooden ZOON, G. KOUMANS SMEDING, geliefde Echtgenoote van

Leeuwarden, den 23 October 1851. S. G. KNORRE.

Eenige kennisgeving.

SEVENHUIZEN, (nabij Franeker) den 22 October 1851. Heden [illegible] om vier uur werd door Gods goedheid mijne geliefde Echtgenoot [illegible] BOUKES BAKKER, verlost van een' ZOON.

D. W. LEEMAN.

*** Bevallen van eene DOCHTER R. M. S. A. HAENENBERGER, geliefde Echtgenoote van

Wijnjeterp, den 24 October 1851. B. F. BRUGSMA.

Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot EGBERDINA HESTER SANTEE, beviel heden voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON.

Sneek, den 24 October 1851. H. J. JAARSMA.

HARLINGEN, den 25 October 1851. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER M. C. BLOK, Echtgenoote van Jhr. Mr. S. TRIP, Controleur van 's Rijks Belastingen.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote BREGTJE HOTZES VAN DER WEIJ, na eene kortstondige doch hevige ziekte, in den ouderdom van bijna 46 jaren, na eene genoegelijke echtverbindtenis van 26 jaren.

Sneek, den 13 October 1851. H. T. ZANDSTRA.

*** Heden overleed onze waarde Moei TIJTJE FOKKES FABER, Renteniersche alhier, in den gezegenden ouderdom van 82 jaren.

Holwerd, den 16 October 1851. R. J. HOEKSTRA.

*** Heden trof mij op het alleronverwachts de gevoeligste slag. Mijne eenige Dochter en eenig Kind TRIJNTJE, werd door een haastig toeval aan mij ontrukt, in den bloeijenden leeftijd van twintig jaren en acht dagen. — Hoe zwaar mij dit verlies treft, hope ik door kracht van boven ondersteund te worden.

Nes, den 18 October 1851. S. VAN KLEFFENS, *Predikant.*

NB. Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving voor bijzondere aan te nemen.

*** Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, der Kinderen zorgdragende Vader, HENDRIK FLIERINGA, vroeger Goud- en Zilversmid alhier. — Hij bereikte den ouderdom van ruim zeventig jaren, waarvan ik drie en twintig hoogst gelukkig met hem vereenigd was. Ofschoon dankbaar voor de veelvuldige liefdeblijken, die wij van den ontslapenen mogten ontvangen, gevoelen wij ook des te dieper wat wij verloren hebben.

Leeuwarden, den 21 October 1851. A. M. HOSBACH; Wed. H. FLIERINGA; *mede namens de Kinderen.*

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed onze waarde Vader en Behuwdvader JACOB ROELOFS DE BOER, in den ouderdom van 67 jaren, in leven Kastelein in *het Nieuwe Schippershuis* alhier.

Harlingen, den 23 October 1851. R. J. DE BOER. P. HOLSTEIN. B. J. HOLSTEIN — DE BOER.

De Affaire zal provisioneel voor ons op denzelfden firma continueren.

*** Heden nacht ontsliep ons geliefd oudst Dochtertje ADRIANA ALBERTINA, in den jeugdigen leeftijd van 3½ jaar.

Leeuwarden, den 24 October 1851. A. ZWOLSMAN. S. ZWOLSMAN, geb. VAN KAMMEN.

*** ANNA PROOST, geboren VAN HAAGEN, werd heden, na eene ziekte van 4 dagen, van hare Kinderen en verdere dierbare betrekkingen door den dood gescheiden, na 44 jarigen leeftijd.

Leeuwarden, den 24 October 1851. J. J. VAN HAAGEN, *in aller naam.*

Familie en Vrienden worden verzocht, voor niet bijzondere kennisgeving te excuseeren.

*** Heden morgen omstreeks half een ure, overleed mijn waarde Broeder de Heer REIN VAN DER MEIJ, in den gezegenden ouderdom van circa 72 jaren.

Dockum, den 27 October 1851. F. VAN DER MEIJ, *uit aller naam.*

Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 21 tot en met den 27 October 1851 aangegeven: 13 Geboren, 10 Overleden, 2 paren Gehuwd.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 24 October 1851, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, *f* 36,00 à *f* 37,50. AANVOER, 850/4 252/8 92/16 vaten.
KAAS, - 14,75 » - 17,50. » 6102 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 25 October 1851.

NEDERLAND.

Werk. Schuld	2½	pCt.	57¼	57 5/16	57 5/16
Dito dito...	3	»	67⅛	67¼	67⅛
Dito dito...	4	»	89	89⅛	89 1/16
Amort.-Synd.	3½	»			
Handel-Maats.......					

FRANKRIJK.

Obligatien....	3	pCt.	51 1/16	51⅛

RUSLAND.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5	pCt.	104¾	
dito dito 1828/1829	5	»	103⅞	
Dito bij dito..	4	»	88⅛	88¼
Geldl. te Londen	4½	»		

SPANJE.

Leen. *Ard.* v. 85 £	5	pCt.	13⅞	13 15/16	13 13/16
» » v. 510 £	5	»	13 13/16	13 15/16	13 15/16
» onb. Stukk.	5	»	13⅞	13 15/16	
»	3	»	38		
» Binnenl. à 6/m	3	»	34 15/16	35	35
Ardoin Coupon..			8	8 1/16	
Passive..........					

OOSTENRIJK.

Metaliek.......	5	pCt.	71	71⅜
» (nieuwe)	5	»	77⅞	78
» »	2½	»	36 15/16	

PORTUGAL.

Te Londen	5 (nu 4)	pCt.
»	4	»

Weenerb. bij Goll en C°. 5 pCt. 76⅞. 77½; Amerik. Bank-Actien 2 13/16, 15/16, 13/16; Denem. 5 pCt. 100¼; Braz. 5 pCt. 89¼; Mexik. 25 5/16, ⅜; Ecuador 2⅞; Venez. 3 pCt. 32⅝, 33¼, 32⅞.

De stemming in onze binnenl. fondsen was heden iets minder vast. Alleen 4 pCts. prijshoudend. Van vreemde effecten waren Spaansche over het algemeen tot verminderde prijzen aangeboden, bij eenige affaire in 5 pCts. Oostenrijksche, Russische en Fransche waren insgelijks iets flaauwer. Over het algemeen was de omzet van weinig beteekenis. Van Zuid-Amerik. hebben zich Venezuela, bij uitgebreide affaire, 1½ pCt. sedert gisteren verbeterd, op de hooger afkomende koersen derzelve van Londen van gisteren.

Zondag den 26 October.

Integralen 2½ pCt. 57¼. Ardoins à £ 510 13 13/16, ⅞. Amerik. Bank-Actien 3, ⅛. Ecuador 2⅞.

Tot de genoteerde prijzen vertoonde heden de handel geene bijzondere levendigheid.

Prijzen van Coupons en losbare Obligatien.

Metaliek *f* 24,00. Div. in £ St. *f* 11,82½. Fransche *f* 56¼. Belgische *f* 56¼. Pruisische *f* 34½. Hamb. Russ. *f* 36¼. Russ. in Z. R. *f* 36 11/16. Poole. in *Fl. f* 27⅛.

Stukken à *f* 10 per Stuk *f* 9,75 à *f* 9,80.

TE HUUR, op 12 November e. k.: Een PAKHUIS, in de [illegible] te Leeuwarden, waarin een ruimen KELDER voor Wijn, Dranken enz., [illegible] nevens twee ZOLDERS tot berging van Hooi, Vlas, Granen enz. Informatien bij K. J. JONKMAN, in het Ruiterskwartier aldaar.

Burgemeester en Wethouders van Gaasterland, roepen bijeen de Hervormde Floreenpligtigen van het dorp *Wijckel*, op Donderdag den 13 November 1851, 's morgens 11 uur, in de Kerk der Hervormden aldaar, ten einde:

1. Vast te stellen de begrooting der Kerkvoogdij voor de dienst van 1852.
2. Te benoemen eene Commissie ter opneming der rekening dier Kerkvoogdij over 1850.

Balk, den 22 October 1851.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. R. G. v. SWINDEREN.
Van wege Dezelven,
W. J. HEMSING.

Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Ooststellingwerf, roepen mits deze, vereenigd, op, de Floreenpligtigen der gecombineerde Hervormde Gemeente van de dorpen *Makkinga*, *Elsloo* en *Langedijke*, om te verschijnen in het Kerkgebouw te *Makkinga*, op Dingsdag den 11 November 1851, des voormiddags ten tien ure; ten einde onderling te delibereren over aanmerkelijk te verrigten herstellingen aan het oude Pastorie-Gebouw te Makkinga; mitsgaders die van *Makkinga* afzonderlijk, (zoo noodig) tot het heffen van eenen omslag daartoe over de Florenen, en die van *Langedijke* tot het verkoopen van eene der Klokken, ter vernieuwing van het Klokhuis aldaar.

Oldeberkoop, den 25 October 1851.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. W. F. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
Van wege Dezelven,
G. L. BROUWER, *Secretaris.*

Publieke Aanbesteding.

Op Maandag den 17 November 1851, des voormiddags ten 11 ure, zal, ten huize van *Jan van den Berg*, Kastelein te Dragten, onder nadere goedkeuring, door de Commissie uit de deelnemers tot aanleg van nagenoemden Weg, en Heeren Commissarissen uit de Gemeente-Besturen van Tietjerksteradeel, Smallingerland, Opsterland en Schoterland, in bijzijn van een Commissaris uit het Collegie van Heeren Gedeputeerde Staten van Friesland, en van eenen Ambtenaar van den Waterstaat, in het openbaar bij inschrijving en opbod worden aanbesteed:

Het VERBETEREN van den bestaanden WEG of AARDENBAAN, van den Straatweg tusschen *Leeuwarden* en *Groningen*, over de Dorpen: Bergum, Suameer, Nijega, Opeinde, Dragten, Olterterp, Beetsterzwaag, de Gorredijk, Langezwaag en de Knijpe, tot Heerenveen, — ter gezamentlijke lengte van 40,792 ellen, en het daarover gedeeltelijk BESTRATEN en gedeeltelijk BEGRINDEN van dien WEG, benevens het BOUWEN van zeven TOLGAARDERS WONINGEN, enz., met de leverantie van alle de daartoe benoodigde MATERIALEN.

Alles in één perceel.

De aanwijzing zal geschieden op Donderdag den 13 November bevorens, te beginnen aan den Straatweg tusschen *Leeuwarden* en *Groningen*, des morgens ten negen ure.

De Bestekken zijn te bekomen bij den Heer *A. Andreæ*, Notaris te Beetsterzwaag, Secretaris der Commissie, en zullen ter lezing liggen in de Gouvernementshuizen van: Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Zuid- en Noord-Holland, — verder: te Leeuwarden in *de Nieuwe Doelen*, *het Wapen van Friesland* en de *Phoenix*; te Harlingen in *het Heeren Logement*; te Lemmer in *de Wildeman*; te Sneek bij *de Ruiter*; te Bolsward in *de Wijnberg*; te Dokkum in *de Posthoorn*; te Heerenveen in *het Heeren Logement* en *het Posthuis*, en verder in de Logementen langs den te besteden weg gelegen; — voorts: te Amsterdam in *het Turfschip van Breda*; Rotterdam in *St. Lucas*; Dordrecht in *Bellevue*; Hardinxveld in *de 3 Snoeken*; Werkendam in *'s Lands Welvaren*; Sliedrecht in *het Regthuis*; Giezendam in *het Regthuis*; Haarlem in *de Toelast*; Groningen in *de Doelen*; Zwolle in *de Keizerskroon*; Meppel in *het Heeren Logement*, en te Gorinchem in *de Booiwagen*.

Aanbesteding bij geslotene briefjes, ter levering aan het St. Anthonij Gasthuis te Leeuwarden:

1. van zestien ZWARE JONGE KOEIJEN, in twee afzonderlijke leveringen, telkens male van acht stuks, op Vrijdagen den 14 en 21 November 1851, moetende de inschrijving op iedere levering afzonderlijk geschieden;
2. van zes en twintig VETTE SPALLING VARKENS, in ééne aflevering, op Zaturdag den 29 November 1851.

De Voorwaarden en bepalingen betrekkelijk deze aanbesteding, zijn afzonderlijk van af heden ter lezing liggende in het St. Anthonij Gasthuis te Leeuwarden, alwaar de briefjes van inschrijving, wat de Koeijen aangaat vóór of in den voormiddag van Donderdag den 6 November e. k., en die voor de Varkens vóór of in den voormiddag van Donderdag den 13 November 1851 zullen moeten worden ingeleverd.

Het BOUWEN van eene KERK op de *Surhuisterveensterheide*, zal bij inschrijving en opbod worden aanbesteed, op Woensdag den 12 November 1851, des voormiddags om tien uur, in de Herberg van *J. B. Hulshoff* te Surhuisterveen, waar Bestek, Teekeningen enz., voorliggen.

De Griffier bij het Kantongeregt te Hindeloopen, gedenkt mede ten verzoeke van den Heer J. ALBERTS aldaar, bij boelgoed op 6 maanden crediet wat de posten boven de *f* 20 aangaat, en overigens tegen gereed geld te verkoopen: 3 beste vette-, 7 kalve- en 1 vare Koeijen, 1 Hokkeling, 1 Paard, 5 Schapen, 4 Lammeren, 1 Varken, 9 Koesëten best gewonnen hooi; Boerengereedschappen, waaronder: 1 Hooiwagen, 14 houten Aden, 8 houten Emmers, 4 Melkvaten, 1 Karn, 1 koperen Handketel, 2 koperen Emmers, 1 Chais, Paardentuig, 1 Kruiwagen, Tieme, Harken, Vorken enz.; voorts Meubels en Huisraad, waarbij: 2 Klokken, 2 Bedden met toebehooren, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Verlakt-, Blik-, Koper- en Aardewerk, Bed- en Tafellinnen enz.

Wie gading maakt, kome op Zaturdag den 1 November 1851, des morgens 9 uur, ten sterfhuize van *Jacob F. Deinum*, te Hindeloopen.

Boelgoed te Irnsum.

De Griffier T. GOSLIGA, te Rauwerd, is voornemens om op Woensdag den 5 November e. k., 's morgens te tien ure, op de Buitenplaats van den Hoog Wel Geb. Heer Baron *van Heemstra*, te Irnsum, in het openbaar, tegen contante betaling te verkoopen: Een zeer mak bij den weg loopend bruin PAARD, eene ligtloopende en goed geconserveerde BAROUCHETTE voor 6 personen, geschikt voor een à twee paarden, een fraai WAGENTJE naar den laatsten smaak voor een à twee paarden, ongeveer vier koesëten best gewonnen HOOI, PAARDENTUIG, ZADEL enz.; voorts eenige MEUBELEN, verders al hetgeen wat alsdan ter verkoop zal worden aangeboden.

Alles 's morgens vóór de verkooping te bezigtigen.

Brandvrije Waarborgkasten.

Bij den Ondergeteekende, is door den Heer *G. A. Schmidt*, Fabrikant te Groningen, welke aldaar en Ommelanden, ten aanzien van deze artikelen zeer gunstig bekend is, Dépôt gesteld van BRANDVRIJE WAARBORGKASTEN, welke zeer net bewerkt, van zware en geheime sloten voorzien, *à contant*, tegen zeer billijke prijzen te verkrijgen zijn.

H. BORGRINK,
letter H, no. 29, op de Kelders te Leeuwarden.

Nieuw Russisch Pelterijen-Magazijn.

De Ondergeteekende berigt door deze zijnen geëerden Stad- en Landgenooten, dat zijn Magazijn ruim is voorzien van alle voorkomende PELTERIJEN, zullende zoowel door beste qualiteit als uiterst nette bewerking, gevoegd bij billijke prijzen, zich een ieders vertrouwen trachten waardig te maken. Voorts repareert hij ook alles wat door mot of baarworm is beschadigd geworden. Verzoeke gunst en recommandatie.

D. LA MEI, *Kleermaker en Bontwerker, bij de Schaapmarkt te Sneek.*

De Ondergeteekende heeft de eer aan de Dames te berigten, dat zij genegen is tot het geven van onderwijs aan eenige jonge Juffrouwen, in het MODEWERK, WOLNAAIJEN en eenige HANDWERKEN. Diegenen welke hiertoe genegen mogen zijn adresseren zich te Heerenveen bij

E. BENOIST, *Modewerkster.*

W. SWARTS, *DANSMEESTER* in de Groote Kerkstraat, letter F, no. 143, te Leeuwarden, maakt bekend dat zijne DANSLESSEN November e. k. hun aanvang zullen nemen.

De Medicinaalraad Dr. DOTZAUER, in Bamberg, berigt dat de GALV. ELECTR. KETTINGEN van den Heer Goldberger in het gebruiken, daar zij volstrekt niet nadeelig werken kunnen, in Ziektevormen van het Vaat- en Zenuwgestel en in het bijzonder Rheumatismen, waar de ondervinding geleerd heeft dat zij doeltreffend werkzaam is, uitstekende diensten doen.

(*Get.*) *Dr.* DOTZAUER,
Kon. Baijersch. Geneesheer.

De echte GOLDBERGER'S KETTINGEN zijn in onderstaande depôts verkrijgen voor *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,60, *f* 5,40:

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Assen, *v. Gorcum*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; *K. Drager*; Gorredijk, *J. G. Zwart*; Groningen, *R. Hartman*, *J. L.* en *C. Rikkers*; Hindeloopen, *David de Jong*; Heerenveen, *G. G.* Gebr. *Padberg & Co.*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Leeuwarden, *Postma*; Meppel, *H. J. Gelderman*; Sneek, *P. T. Potma*, en de overige den des rijks.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze PILLEN, die sints vele jaren met het beste gevolg, tegen de en als maagversterkend gebruikt worden, door hare zachte werking spijsvertering zeer bevorderen, bijzonder goed tegen de Gal en zeer laxeerend zijn, zijn tegen 32½ Cent het Doosje met Berigt van het gebruik krijgbaar, door tusschenkomst van de Heeren:

S. B. Walter,	te Dockum.	Wed. *Binksma*,	» Harlingen.
J. H. van der Meulen,	» Franeker.	*G. S. Swart*,	» Gorredijk.
D. de Jong,	» Hindeloopen.	*P. T. Potma*,	» Sneek.

Voor Leeuwarden, en andere plaatsen waar dezelve nog niet te verkrijgen zijn, worden op zeer aannemelijke voorwaarden Dépôthouders verlangd, aan den Heer J. J. SCHREUDER, Apotheker te Haarlem.

Eene volkomene genezing van de waterzucht door de Pillen van HOLLOWAY.

Mejufvrouw *Lambert*, in de Swaanstreet te Newcastle woonachtig, had altijd de beste gezondheid genoten tot in haren meer dan veertigjarigen leeftijd. Om dien tijd begon zij aan waterzucht en zwaren hoest te lijden. Zij riep geneeskundige hulp in van eenige der meest vermaarde deskundigen, doch zelver pogingen waren niet toereikende, om de ziekte zelfs maar te doen minderen. Het water nam zoo sterk toe in het ligchaam en in de beenen der lijderes, dat men algemeen vreesde, dat zij niet lang meer zoude leven. In dezen toestand beproefde zij de Pillen van *Holloway*, welke dadelijk zoo goed op de ziekte werkten, dat derzelver voortgang onmiddelijk werd gestuit, en in den tijd van twee maanden was de zieke volmaakt hersteld.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; M. GAARBEEK, te Groningen; H. P. A. VAN GORCUM, te Assen, alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

HANOVER OF ZINKINGSNUIF, van de Erven Is. Léon te 's Hage.

Deze zoo zeer algemeen gezocht wordende SNUIF van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen zoo bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage bekend zijn, overtreft zoo zeer het doel van alle andere Snuiven van dien aard, namentlijk de oplossingen van verstoppingen in het hoofd dat derzelver dagelijks en algemeen gebruik niet genoeg kan worden aanbevolen.

Gemelde Snuif wordt verkocht in Pakjes van 1 en ½ oncen à 40 en 20 Cents en ook bij het lood, behalve bij de vervaardigers de Erven *Is. Léon* te 's Hage, in de provincie Friesland: Leeuwarden, *M. Nijsloot* op de Wæze; Bolsward, *Jacob Brandsma*; Balk, de Wed. *J. O. de Jong*; Dokkum, *A. Jorritsma*; Franeker, de Wed. *C. D. Zijlstra*; Gorredijk, *G. S. Zwart*; Harlingen, *T. Binksma*; Hindelopen, *David de Jong*; Heerenveen, *F. Hessel*; Joure, *Johannes Ongering*; Lemmer, *H. W. Brandsma*; Sneek, *S. K. van der Meulen*; Sloten, *G. F. van der Wal*; IJlst, *I. de Vries*, Boekhandelaar; Groningen, Mejufs. Gezusters *P. & G. Blouw*, Steenstilstraat.

Diegenen welke in plaatsen waar geen Dépôt bestaat, zich met den verkoop van bovengemelde Snuif willen belasten, kunnen zich daartoe franco aanmelden.

Harddraverij te IJlst.

Met consent van het Edel Achtbaar Bestuur, gedenken de Kastelein U. R. NOORDENBOS en eenige Liefhebbers, op *Vrijdag den 31 October 1851*, te laten Verharddraven:

Een EXTRA FRAAI ZILVEREN AANSTEKERS-KOMFOOR,
door Paarden welke nog geen Prijs of Premie hebben gewonnen en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

Aangifte des middags ten 12 ure. — Zullende de Draverij dadelijk des namiddags ten 2 ure een aanvang nemen.

Hardzeilpartij te IJlst.

Met vereischte toestemming gedenken de Kastelein W. J. ZULT en eenige Liefhebbers, op *Zaturdag den 1 November* 1851 te laten Verhardzeilen:

1°. *Twee ZILVEREN LEPELS*, door Booten lang 5 el 1 palm en daar beneden, en
2°. *Een ZILVEREN LEPEL*, door Booten lang 4 el 4 palm en daar beneden.

Aangifte zoo mogelijk des voormiddags vóór 11 uur.

Harddraverij te Dragten.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur van Smallingerland, gedenken de Kastelein L. B. DE JONG en eenige Liefhebbers, op *Zaturdag den 1 November* 1851 te laten Verharddraven:

Eene EXTRA BRILLANTE SUIKERVAAS à la renaissance,
ter waarde van *zestig Gulden*, door Paarden welke geen Prijs noch Premie hebben gewonnen (uitgezonderd driejarige) en die tot genoegen der Keurmeesters zijn.

Aangifte der Paarden des voormiddags ten elf ure, ten huize van genoemden DE JONG; daarna de keuring en loting; zullende de Draverij des namiddags precies ten 2 ure.

Een bekwaam KOEK- en BANKETBAKKERS-BEDIENDE, van de Protestantsche Godsdienst, sedert verscheidene jaren bij het vak werkzaam geweest en van goede getuigschriften voorzien, verlangt met 12 November e. k. geplaatst te worden. Adres lett. W. aan A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*.

Nieuwe Lithographische en Autographische DRUKKERIJ, VAN S. M. A. TER HORST, *te LEEUWARDEN, letter C, no. 10.*

Na eenige jaren bovenstaand vak met vlijt beoefend te hebben, bevind ik mij in staat het daarin vereischt wordende, tegen elken solieden mededinger, zoo wel in prijs als netheid van uitvoering te kunnen leveren, waardoor ik mij bij mijne Stadgenooten minzaam aanbeveel.

Bij VAN DRUTEN en BLEEKER, Boekdrukkers en Boekverkoopers te Sneek, komt van de pers, tegen den prijs van 30 Cents:

Minne Jorrits Reis nei it Kollummer Opreer,

bescreauwn troch Dr. *E. HALBERTSMA.*

Bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te Groningen, is uitgegeven en alom verkrijgbaar:

HET ONTWERP VAN WET OP HET ARMBESTUUR, MET DE MEMORIE VAN TOELICHTING.
Prijs 25 Cent.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.